

پند اهل دانش وهوش، موش و گربه

دکتر علی نقی منزوی

مجله آینده، دی و اسفند ۱۳۵۸، سال پنجم، شماره ۱۰ - ۱۲، برگه ۹۸۵

به کوشش

محمد ابراهیم ذاکر

-
- ۱.....پند اهل دانش وهوش، موش و گربه.....
  - ۲.....کتابنامه.....
  - ۲.....نمایه کتاب و مقاله.....

دکتر علی نقی مسزوی

پند اهل دانش وهوش، موش و گربه

پند اهل دانش وهوش، موش و گربه

دکتر علی‌نقی منزوی

مجله آینده، دی و اسفند ۱۳۵۸، سال ۵، شماره ۱۰ - ۱۲، برگه

درپاسخ نامه آقای حیوانی درمه استاد فارسی دانشگاه ناپل مندرج در آن مجله شماره ۴ - ۶، ۴۰ عرض می‌شود:

پند اهل دانش وهوش به زبان گربه و موش همراه با نان و پنیر در مصر به سال ۱۳۴۶ چاپ شده و هر دو از نظم شیخ بهایی متوفی ۱۰۳۱ق معرفی شده است، ولی در واقع موش و گربه از عبید زاکانی است^۱ و نان و پنیر از ملا رفیعی نایینی عارف صوفی است که درست نقطه مقابل عقاید شیخ بهایی را داشته است.

توضیح آن که در کشاکش جنگ‌های قلمی که میان صوفیان و فقیهان در قرن یازدهم جریان داشته، در صفحات مختلف ذریعه و جاهای دیگر منعکس می‌باشد، دولت صفوی و علمای درباری ضد صوفیان بودند و شیخ بهایی که سمت رسمی درباری داشت نان و حلوا را در دفاع از سنت‌گرایی و تقشر و ضد عرفان و اشراق حاد صوفیان نظم کرد، پس ملا رفیعی نان و پنیر را در جواب بهایی و دفاع از عرفان حاد سرود و در مقدمه نثری که برای آن نوشته جریان را شرح داده است، ولی ناشر مصری این مقدمه را که شامل اسم ناظم اصلی (رفیعی نایینی) و رد مؤدبانه بر شیخ بهایی است، حذف کرده است.

آقای حیوانی می‌توانند تفصیل را در ذریعه ج ۲۴، ۲۸ - ۳۰، شماره ۱۴۱ - ۱۴۴ بررسی نمایند.

دکتر علی‌نقی منزوی.

دکتر علی‌نقی منزوی

^۱ نک: ذریعه، ج ۷۰۶، ۹؛ ج ۲۳، ۲۶۴؛ ج ۲۴: ۳۰، سطر ۱۵.

^۲ نک: ذریعه ج ۴، ۱۵۰، ۴۹۵ - ۴۹۷؛ ج ۳۸۶، ۶؛ ج ۱: ۲۰۵؛ ج ۱۲، ۲۶۰ - ۲۶۱؛ ج ۱۶، ۱۲۲؛ ج ۲۴، ۱۸۲ و ۳۸۸.

کتابنامه

نمایه کتاب و مقاله

- پند اهل دانش و هوش به زبان گربه و موش همراه بانان و پنیر، شیخ بهایی، بهاءالدین محمد فرزند حسین عاملی (۹۵۳ - ۱۰۳۹ق / ۱۵۴۷ - ۱۶۲۱م)، مصر، ۱۳۴۶ق؛ دیگر: انتشارات جامی مصدق، ۱۳۹۵خ.
- پند اهل دانش و هوش، موش و گربه، علینقی منزوی، مجله آینه، دی و اسفند ۱۳۵۸، سال ۵، شماره ۱۰ - ۱۲، برگه ۹۸۵.
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، القسم الثاني من الجزء التاسع، ديوان ذاتی - ديوان عبدالصمد، آقابزرگ تهرانی، به كوشش علینقی منزوی، چاپخانه دولتی، تهران، ۱۳۳۸خ / ۱۳۷۸ق / ۱۹۵۹م.
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، الجزء الثالث والعشرون، منتزع - میوه، آقابزرگ تهرانی، به كوشش احمد منزوی، چاپخانه اسلامیة، تهران، ۱۳۵۴خ / ۱۳۹۵ق / ۱۹۷۵م.
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، الجزء الثاني عشر، الزائرية - سیه کاران، آقابزرگ تهرانی، به كوشش علینقی منزوی، دانشگاه تهران، ۱۳۴۰خ / ۱۳۸۰۶ق / ۱۹۶۲م؛
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، الجزء الرابع والعشرون، نائیه - نیه، آقابزرگ تهرانی، به كوشش علینقی منزوی، چاپخانه اسلامیة، تهران، ۱۳۵۶خ / ۱۳۹۸ق / ۱۹۷۸م.
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، الجزء الرابع، التخاطب - التیمیة، آقابزرگ تهرانی، به كوشش علینقی منزوی، چاپخانه مجلس، تهران، ۱۳۲۰خ / ۱۳۶۰ق / ۱۹۴۱م.
- الذریعة إلى تصانيف الشيعة، الجزء السادس، الحائريات - حزن المؤمنین، آقابزرگ تهرانی، به كوشش علینقی منزوی، چاپخانه مجلس، تهران، ۱۳۲۵خ / ۱۳۶۵ق / ۱۹۴۶م.

پند اهل دانش و هوش، موش و گربه

پند اهل دانش وهوش، موش و گربه

۳

الذریعة إلى تصانیف الشیعة، الجزء السادس عشر، غارات - قائد، آقابزرگ تهرانی، به کوشش احمد منزوی، چاپخانه اسلامیة، تهران، ۱۳۴۵ خ / ۱۳۸۶ اق / ۱۹۶۶ م.

الذریعة إلى تصانیف الشیعة، القسم الثالث من الجزء التاسع، دیوان عبدالصمد - دیوان مینوی همدانی، آقابزرگ تهرانی، به کوشش علینقی منزوی، دانشگاه تهران، ۱۳۴۲ خ / ۱۳۸۳ اق / ۱۹۶۴ م.

الذریعة إلى تصانیف الشیعة، القسم الرابع من الجزء التاسع، دیوان نائب - دیوان یونس، آقابزرگ تهرانی، به کوشش علینقی منزوی، دانشگاه تهران، ۱۳۴۵ خ / ۱۳۸۶ اق / ۱۹۶۷ م.

الذریعة إلى تصانیف الشیعة، القسم الاول من الجزء التاسع، دیوان آئینه - دیوان دیهیم، آقابزرگ تهرانی، به کوشش علینقی منزوی، مجلس شورا، تهران، ۱۳۳۳ خ / ۱۳۷۴ اق / ۱۹۵۵ م.

مثنوی نان و پنیر، رفیع‌الدین محمد فرزند مؤمن گیلانی (سده ۱۱هـ).

مجله آینده، شماره ۴ - ۶، ۱۳۵۸ خ، حیوانی درمه، برگه ۴۰.

مجله آینده، دی و اسفند ۱۳۵۸، سال ۵، شماره ۱۰ - ۱۲، برگه ۹۸۵، پند اهل دانش وهوش، موش و گربه، علینقی منزوی.

موش و گربه، منظومه، خواجه نظام‌الدین عبیدالله قزوینی، عبید زاکانی (د: ۷۷۲ق).

نان و پنیر، ملا رفیعی نایینی، رفیع‌الدوله محمد فرزند حیدر رفیعا (۹۹۷ - ۱۰۸۲ق).

نان و حلوا شیخ بهایی، بهاء‌الدین محمد فرزند حسین عاملی (۹۵۳ - ۱۰۳۹ق / ۱۵۴۷ - ۱۶۲۱م)، انتشارات کتاب‌چین.

دکتر علی‌نقی منزوی